

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ผลของกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ต่อการรับรู้และพฤติกรรมการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ของเกษตรกรชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ตำบลบ้านกาศ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน การศึกษาครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากเกษตรกร ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ที่อาศัยอยู่ในบ้านแม่ด้อมเหนือ หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านกาศ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ประกอบอาชีพปลูกกล้วยเหลืองและทำหน้าที่ในการฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ จำนวน 30 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง ตามกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ โดยผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบ ข้อมูลการรับรู้อันตราย จากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ของเกษตรกร ระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ

ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบ ข้อมูลพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ของเกษตรกรระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่าง (n=30)	
	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
21-30 ปี	1	3.33
31-40 ปี	10	33.33
41-50 ปี	13	43.34
51-60 ปี	6	20.00
อายุต่ำสุด 30 ปี อายุสูงสุด 60 ปี อายุเฉลี่ย 44.3 ปี		
สถานภาพการสมรส		
โสด	1	3.33
คู่	28	93.34
หย่า/แยกกันอยู่	1	3.33
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	8	26.67
ประถมศึกษาปีที่ 4	8	26.67
ประถมศึกษาปีที่ 6	6	20.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	13.33
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3	10.00
อนุปริญญา	1	3.33

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.34 รองลงมาคือ ในช่วงอายุ 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีอายุเฉลี่ย 44.3 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรสคู่ คิดเป็นร้อยละ 93.34 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือและจบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 26.67 รองลงมาคือ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 20 และผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นเพศชาย

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประสบการณ์การใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ในงานเกษตรกรรม

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่าง (n=30)	
	จำนวน	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	16	53.33
5,001 - 10,000 บาท	12	40.00
10,000 บาท ขึ้นไป	2	6.67
ระยะเวลาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม		
ต่ำกว่า 10 ปี	3	10.00
11 - 20 ปี	3	10.00
21 - 30 ปี	18	60.00
31 - 40 ปี	4	13.33
41 - 50 ปี	2	6.67
ประสบการณ์การใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ในงานเกษตรกรรม		
ต่ำกว่า 10 ปี	13	43.33
11 - 20 ปี	12	40.00
21 - 30 ปี	5	16.67

จากตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมา คือ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40 พบว่าส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา คือ มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ในงานเกษตรกรรม ต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมา คือ มีประสบการณ์การใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ในงานเกษตรกรรม 11 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 40

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการประกอบอาชีพปลูกถั่วเหลือง ประสบการณ์การใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ในอาชีพปลูกถั่วเหลือง พื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลืองปัจจุบัน

ระยะเวลา/ประสบการณ์/พื้นที่การปลูกถั่วเหลือง	กลุ่มตัวอย่าง (n=30)	
	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการประกอบอาชีพปลูกถั่วเหลือง		
ต่ำกว่า 10 ปี	19	63.33
11 - 20 ปี	7	23.33
21 - 30 ปี	2	6.67
31 - 40 ปี	2	6.67
ระยะเวลาในการประกอบอาชีพปลูกถั่วเหลืองเฉลี่ย 11.37 ปี		
ประสบการณ์การใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ในอาชีพปลูกถั่วเหลือง		
ต่ำกว่า 10 ปี	21	70.00
11 - 20 ปี	7	23.33
21 - 30 ปี	2	6.67
ประสบการณ์การใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ในอาชีพปลูกถั่วเหลือง เฉลี่ย 9.33 ปี		
พื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลืองปัจจุบัน		
ต่ำกว่า 5 ไร่	20	66.67
5 - 10 ไร่	9	30.00
11 - 15 ไร่	1	3.33

จากตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาส่วนใหญ่พบว่า มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพปลูกถั่วเหลือง ต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.33 รองลงมา คือ มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพปลูกถั่วเหลือง 11 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.33 ระยะเวลาในการประกอบอาชีพปลูกถั่วเหลืองเฉลี่ย 11.37 ปี ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ในการประกอบอาชีพปลูกถั่วเหลือง ต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมา คือ มีประสบการณ์การใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ในการประกอบอาชีพปลูกถั่วเหลือง 11 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.33 มีประสบการณ์การใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ในอาชีพปลูกถั่วเหลือง เฉลี่ย 9.33 ปี ส่วนใหญ่มีพื้นที่ในการเพาะปลูกถั่วเหลืองใน

ปัจจุบันต่ำกว่า 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ มีพื้นที่ในการเพาะปลูกถั่วเหลืองในปัจจุบัน 5-10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 30

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชนิดของสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ที่กำลังใช้หรือเคยใช้ในขั้นตอนการเตรียมดินก่อนการเพาะปลูก-การดูแลรักษาการเพาะปลูกถั่วเหลือง

สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์	ใช้	ไม่ใช้
ชนิดที่ใช้ในขั้นตอนการเตรียมดินก่อนการเพาะปลูกถั่วเหลือง		
สารกำจัดแมลง	1 (3.33)	29 (96.67)
สารกำจัดวัชพืช	30 (100)	0
สารกำจัดเชื้อราและโรคพืช	0	30 (100)
สารกำจัดหนูหรือสัตว์กัดแทะอื่น	0	30 (100)
ชนิดที่ใช้ในขั้นตอนการดูแลรักษา การเพาะปลูกถั่วเหลือง		
สารกำจัดแมลง	30 (100)	0
สารกำจัดวัชพืช	30 (100)	0
สารกำจัดเชื้อราและโรคพืช	1 (3.33)	29 (96.67)
สารกำจัดหนูหรือสัตว์กัดแทะอื่น	16 (53.33)	14 (46.67)
อื่นๆ ระบุ สารจับใบ สอร์โมนพืช	30 (100)	0

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีการใช้สารกำจัดแมลงในขั้นตอนของการเตรียมดินก่อนการเพาะปลูกถั่วเหลือง คิดเป็นร้อยละ 3.33 และในขั้นตอนของการดูแลรักษาการเพาะปลูกถั่วเหลือง มีการใช้สารกำจัดหนูหรือสัตว์กัดแทะอื่น คิดเป็นร้อยละ 53.33 และมีการใช้สารกำจัดเชื้อราและโรคพืช คิดเป็นร้อยละ 3.33 อย่างไรก็ตามผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 100 มีการใช้สารกำจัดวัชพืชในขั้นตอนของการเตรียมดินก่อนการเพาะปลูกถั่วเหลือง และร้อยละ 100 มีการใช้สารกำจัดแมลง สารกำจัดวัชพืช และใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ชนิดอื่นๆ เช่น สารจับใบ สอร์โมนพืช ในขั้นตอนของการดูแลรักษาการเพาะปลูกถั่วเหลือง

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ปัญหาสุขภาพหลังจากสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ของกลุ่มตัวอย่างและคนในครอบครัว

การได้รับความรู้/ปัญหาสุขภาพ	กลุ่มตัวอย่าง (n=30)	
	จำนวน	ร้อยละ
การได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์		
ไม่เคย	13	43.33
เคย	17	56.67
วิทยุ	7	41.18
โทรทัศน์	6	35.29
หน่วยงานราชการ	4	23.53
เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาสุขภาพหลังจากสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์		
ไม่มี	9	30.00
มี	21	70.00
คนในครอบครัวของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาสุขภาพหลังจากสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์		
ไม่มี	8	26.67
มี	22	73.33

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษา พบว่า ในรอบปีที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างเคยได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ คิดเป็นร้อยละ 56.67 โดยได้รับความรู้ผ่านการสื่อสารทางวิทยุมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.18 รองลงมา คือ ได้รับความรู้ทางโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 35.29 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีปัญหาสุขภาพหลังจากสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ คิดเป็นร้อยละ 70 และคนในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาสุขภาพหลังจากสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ คิดเป็นร้อยละ 73.33 อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง มีการฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ในแต่ละครั้งใช้เวลานานมากกว่า 4 ชั่วโมง

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้อันตรายจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ในภาพรวม ระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ

การรับรู้อันตราย จากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์	ก่อน		หลัง		df	t-value	sig
	ค่าเฉลี่ย	SD.	ค่าเฉลี่ย	SD.			
การรับรู้อันตรายจากการใช้ สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ของ เกษตรกร (คะแนนเต็ม 45)	32.47	3.471	41.97	1.450	29	-18.182	0.000***

หมายเหตุ *** แสดงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 6 พบว่า การรับรู้อันตรายจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ภายหลังจากใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ มีค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้อันตรายจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ สูงกว่าก่อนการใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ในภาพรวม ระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ

พฤติกรรมกรรมการป้องกัน อันตรายจากการใช้สารกำจัด ศัตรูพืช-สัตว์	ก่อน		หลัง		df	t-value	sig
	ค่าเฉลี่ย	SD.	ค่าเฉลี่ย	SD.			
พฤติกรรมกรรมการป้องกันอันตรายจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์							
1. พฤติกรรมการป้องกัน อันตรายก่อนการใช้สารกำจัด ศัตรูพืช-สัตว์ ของเกษตรกร (คะแนนเต็ม 33)	14.90	2.905	20.20	2.265	29	-14.622	0.000***
2. พฤติกรรมการป้องกัน อันตรายขณะใช้สารกำจัด ศัตรูพืช-สัตว์ ของเกษตรกร (คะแนนเต็ม 45)	18.93	4.920	27.90	3.166	29	-17.955	0.000***
3. พฤติกรรมการป้องกัน อันตรายหลังการใช้สารกำจัด ศัตรูพืช-สัตว์ ของเกษตรกร (คะแนนเต็ม 30)	15.90	2.537	18.97	2.076	29	-10.822	0.000***

หมายเหตุ *** แสดงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 7 พบว่าพฤติกรรมกรรมการป้องกันอันตรายจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ภายหลังการใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ มีค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการป้องกันอันตรายก่อนการใช้ ขณะใช้ และหลังการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ สูงกว่าก่อนการใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบ ข้อมูลการรับรู้อันตรายจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ของเกษตรกร ระหว่าง ก่อนและหลังการใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ จำแนกตามข้อคำถาม

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้อันตรายจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ของเกษตรกร ระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจจำแนกตามข้อคำถาม

การรับรู้อันตรายจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์	ก่อน		หลัง		df	t	sig
	ค่าเฉลี่ย	SD.	ค่าเฉลี่ย	SD.			
1.อันตรายจากสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์อาจทำให้วงเวียนศีรษะและผื่นคันได้	2.37	0.669	3.00	0.00	29	-5.188	0.000***
2.สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์มีผลกระทบต่อเกษตรกรที่ฉีดพ่นสารเคมีเท่านั้น	1.97	0.765	2.67	0.479	29	-5.460	0.000***
3.สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์เข้าสู่ร่างกายได้เฉพาะระบบทางเดินหายใจและทางผิวหนังเท่านั้น	1.60	0.724	2.50	0.509	29	-6.924	0.000***
4.คนที่ไม่ใส่หน้ากากเวลาพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ มีโอกาสที่สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ เข้าตาได้	2.40	0.675	3.00	0.00	29	-4.871	0.000***
5.ถ้าไม่ได้ใส่ถุงมือในขณะที่ผสมสารเคมี สารเคมี มีโอกาสซึมเข้าสู่ผิวหนังได้	2.53	0.681	2.97	0.183	29	-3.791	0.001***
6.สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ที่ไม่มีกลิ่นจะไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้	2.20	0.761	2.87	0.346	29	-5.135	0.000***
7.สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ อาจทำให้ทารกในครรภ์ผิดปกติได้	2.10	0.803	2.83	0.379	29	-5.809	0.000***

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การรับรู้อันตรายจากการใช้ สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์	ก่อน		หลัง		df	t	sig
	ค่าเฉลี่ย	SD.	ค่าเฉลี่ย	SD.			
8.สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ อาจทำ ให้เกิดโรคมะเร็งในร่างกายได้	2.07	0.740	2.90	0.305	29	-6.530	0.000***
9.การใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ เป็นระยะเวลานานๆ อาจทำให้ เป็นหมันได้	1.73	0.740	2.67	0.479	29	-7.393	0.000***
10.คนที่ใช้สารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์เป็นระยะเวลานานมีอัตรา ตายด้วยโรคมะเร็งหลอดอาหาร และโรคมะเร็งกระเพาะอาหาร เท่ากับคนอื่นๆ	2.00	0.587	2.17	0.379	29	-1.980	0.05*
11.สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ไม่มี ผลเสียต่อสุขภาพ	2.63	0.556	2.97	0.183	29	-3.010	0.005**
12.สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ไม่มี การปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม	2.17	0.834	2.80	0.407	29	-4.829	0.000***
13.สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ไหล ลงสู่แม่น้ำธรรมชาติ อาจทำให้ ไปสะสมในสัตว์น้ำหรือพืชน้ำ ได้	1.93	0.785	2.70	0.466	29	-5.769	0.000***
14.สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ส่งผล กระทบต่อสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ใน ดิน	2.20	0.925	2.93	0.254	29	-4.626	0.000***
15.สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ทำให้ คุณภาพดินเสื่อมโทรม ปลูกพืช ไม่ได้ผล	2.57	0.728	3.00	0.00	29	-3.261	0.003**
รวม	32.47	3.471	41.97	1.450	29	-18.182	0.000***

หมายเหตุ * แยกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แยกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*** แยกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 8 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าหลังเข้าสู่กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้อันตรายจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ได้แก่ อันตรายจากสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์อาจทำให้วงเวียนศีรษะและผื่นคันได้ สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ มีผลกระทบต่อเกษตรกรที่ฉีดพ่นสารเคมีเท่านั้น สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ เข้าสู่ร่างกายได้เฉพาะระบบทางเดินหายใจและทางผิวหนังเท่านั้น คนที่ไม่ใส่หน้ากากเวลาพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ มีโอกาสที่สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์เข้าตาได้ ถ้าไม่ได้ใส่ถุงมือในขณะที่ผสมสารเคมี สารเคมี มีโอกาสซึมเข้าสู่ผิวหนังได้ สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ที่ไม่มีกลิ่นจะไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้ สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์อาจทำให้ทารกในครรภ์ผิดปกติได้ สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์อาจทำให้เกิดโรคมะเร็งในร่างกายได้ การใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์เป็นระยะเวลานานๆอาจทำให้เป็นหมันได้ สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ไม่มีการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ไหลลงสู่แม่น้ำธรรมชาติอาจทำให้ไปสะสมในสัตว์น้ำหรือพืชน้ำได้ สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในดิน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ไม่มีผลเสียต่อสุขภาพ สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ทำให้คุณภาพดินเสื่อมโทรมปลูกพืชไม่ได้ผล

และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ คนที่ใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์เป็นระยะเวลานานมีอัตราตายด้วยโรคมะเร็งหลอดอาหารและโรคมะเร็งกระเพาะอาหารเท่ากับคนอื่น ๆ

ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบ ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการป้องกันอันตรายจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์
ของเกษตรกร ระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ จำแนกตามข้อคำถาม

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการป้องกันอันตรายก่อนการ
ใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ของเกษตรกร ระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการ
เสริมสร้างพลังอำนาจ จำแนกตามข้อคำถาม

พฤติกรรมกรรมการป้องกันอันตราย ก่อนการใช้สารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์	ก่อน		หลัง		df	t	sig
	ค่าเฉลี่ย	SD.	ค่าเฉลี่ย	SD.			
1.ก่อนฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์ ควรมีการตรวจสอบ ปริมาณและชนิดของแมลงก่อน ทุกครั้ง	2.33	0.844	2.63	0.490	29	-3.071	0.005**
2.ท่านเลือกซื้อสารกำจัด ศัตรูพืช-สัตว์ ที่มีฉลากหรือ รายละเอียดของสารกำจัด ศัตรูพืช-สัตว์ บนภาชนะบรรจุ	1.80	1.064	2.17	0.791	29	-4.097	0.000***
3.ท่านอ่านฉลากการใช้จน เข้าใจก่อนเปิดใช้สารกำจัด ศัตรูพืช-สัตว์	0.97	0.850	1.47	0.681	29	-4.785	0.000***
4.ท่านตรวจสอบอุปกรณ์เครื่อง พ่นก่อนการใช้งาน	1.33	0.661	1.83	0.461	29	-5.385	0.000***
5.ท่านสวมถุงมือขณะเตรียม สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์	0.77	0.817	1.67	0.479	29	-6.530	0.000***
6.ท่านใส่หน้ากาก/ผ้าปิดปาก ปิดจมูกขณะเตรียมสารกำจัด ศัตรูพืช-สัตว์	1.03	0.964	1.57	0.679	29	-4.785	0.000***

ตารางที่ 9 (ต่อ)

พฤติกรรมการป้องกันอันตราย ก่อนการใช้สารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์	ก่อน		หลัง		df	t	sig
	ค่าเฉลี่ย	SD.	ค่าเฉลี่ย	SD.			
7. ท่านใส่แว่นตาหรือที่ครอบตา ขณะเตรียมสารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์	0.07	0.365	0.87	0.434	29	-8.332	0.000***
8. ท่านผสมสารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์โดยใช้ปริมาณมากกว่าที่ ฉลากกำหนด	0.43	0.679	1.10	0.305	29	-7.616	0.000***
9. ท่านไม่ให้สารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์ สัมผัสร่างกายขณะผสม สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์	1.57	0.679	2.03	0.320	29	-4.474	0.000***
10. ท่านผสมสารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์ ในที่อับเพื่อไม่ให้ฟุ้ง กระจายไปตกในที่อื่น	3.00	0.000	3.00	0.000	29	-	-
11. ท่านผสมสารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์ หลากๆชนิดในถังเดียวกัน	1.47	0.681	1.87	0.507	29	-3.890	0.001***
รวม	14.90	2.905	20.20	2.265	29	-14.622	0.000***

หมายเหตุ ** แสดงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*** แสดงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 9 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าหลังเข้าสู่กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการป้องกันอันตรายก่อนการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ที่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ท่านผสมสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ในที่อับเพื่อไม่ให้ฟุ้งกระจายไปตกในที่อื่น ทั้งนี้เกษตรกรมีความรู้และความเข้าใจอยู่แล้ว ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยเต็มทั้งก่อนและหลังการเข้าสู่กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าหลังเข้าสู่กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการป้องกันอันตรายก่อนการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ 0.001 ได้แก่ การเลือกซื้อสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ที่มีฉลากหรือรายละเอียดของสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์บนภาชนะบรรจุ การอ่านฉลากการใช้จนเข้าใจก่อนเปิดใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ การตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องพ่นก่อนการใช้งาน การสวมถุงมือขณะเตรียมสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ การใส่หน้ากาก/ผ้าปิดปากปิดจมูกขณะเตรียมสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ การใส่แว่นตาหรือที่ครอบตาขณะเตรียมสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ การผสมสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์โดยใช้ปริมาณมากกว่าที่ฉลากกำหนด การไม่ให้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์สัมผัสร่างกายขณะผสมสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ การผสมสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์หลายๆชนิดในถังเดียวกัน

และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ก่อนฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ควรมีการตรวจสอบปริมาณและชนิดของแมลงก่อนทุกครั้ง

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการป้องกันอันตรายขณะใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ของเกษตรกร ระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ จำแนกตามข้อความ

พฤติกรรมการป้องกันอันตราย ขณะใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์	ก่อน		หลัง		df	t	sig
	ค่าเฉลี่ย	SD.	ค่าเฉลี่ย	SD.			
1. ท่านสวมเสื้อแขนยาวและ กางเกงขาวขณะฉีดพ่นสาร กำจัดศัตรูพืช-สัตว์	2.53	0.730	2.77	0.430	29	-2.971	0.006**
2. ท่านใส่หน้ากาก/ผ้าปิดปาก ปิดจมูกขณะฉีดพ่นสารกำจัด ศัตรูพืช-สัตว์	1.40	1.003	1.93	0.640	29	-5.113	0.000***
3. ท่านสวมแว่นตา หรือที่ครอบ ตาขณะฉีดพ่นสารกำจัด ศัตรูพืช-สัตว์	0.10	0.403	1.03	0.320	29	-14.00	0.000***
4. ท่านสวมหมวก/ผ้าโพกศีรษะ ขณะฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์	2.60	0.724	2.83	0.379	29	-2.971	0.006**
5. ท่านสวมถุงมือขณะฉีดพ่น สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์	0.93	0.740	2.03	0.320	29	-8.462	0.000***

ตารางที่ 10 (ต่อ)

พฤติกรรมการป้องกันอันตราย ขณะใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์	ก่อน		หลัง		df	t	sig
	ค่าเฉลี่ย	SD.	ค่าเฉลี่ย	SD.			
6.ท่านสวมรองเท้าบู๊ตขณะฉีดพ่น สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์	2.30	0.952	2.83	0.379	29	-4.287	0.000***
7.ท่านฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์ในช่วงเวลาอากาศร้อน	0.67	0.884	1.23	0.568	29	-6.158	0.000***
8.ท่านอยู่ใต้ลมขณะฉีดพ่นสาร กำจัดศัตรูพืช-สัตว์	1.23	0.728	1.90	0.305	29	-5.135	0.000***
9.ท่านใช้ปากเป่า หรือดูดสิ่งอุด ตันบริเวณหัวฉีดออก	2.47	0.860	2.93	0.365	29	-2.841	0.008**
10.ขณะฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์ ท่านพัดคีมน้ำโดยไม่ได้ล้าง มือ	1.20	1.064	1.77	0.774	29	-4.958	0.000***
11.ขณะฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์ ท่านพกรับประทานอาหาร โดยไม่ได้เปลี่ยนเสื้อผ้า	0.20	0.484	0.67	0.606	29	-5.037	0.000***
12.ขณะฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์ หากเกิดอาการคันท่านใช้มือ เกาผิวหนังหรือขยี้ตาทันที	0.87	1.167	1.57	0.774	29	-7.167	0.000***
13.หากสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ถูก ร่างกายหรือเสื้อผ้า ท่านจะหยุด ฉีดพ่นเพื่อชำระล้างร่างกายหรือ เสื้อผ้าทันที	0.53	0.860	1.40	0.563	29	-7.549	0.000***
14.ท่านหยุดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์ ทันทีเมื่อมีอาการวิงเวียน ศีรษะ	1.73	0.944	2.23	0.504	29	-4.014	0.000***

ตารางที่ 10 (ต่อ)

พฤติกรรมกรป้องกันอันตราย ขณะใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์	ก่อน		หลัง		df	t	sig
	ค่าเฉลี่ย	SD.	ค่าเฉลี่ย	SD.			
15. ท่านหลีกเลี่ยงการเข้าไป บริเวณที่มีการฉีดพ่นสารกำจัด ศัตรูพืช-สัตว์อย่างน้อย 1-3 วัน	0.17	0.531	0.77	0.626	29	-6.595	0.000***
รวม	18.93	4.920	27.90	3.166	29	-17.955	0.000***

หมายเหตุ ** แยกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*** แยกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 10 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า หลังเข้าสู่กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมกรป้องกันอันตรายขณะใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ได้แก่ การใส่หน้ากาก/ผ้าปิดปากปิดจมูกขณะฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ การสวมแว่นตาหรือที่ครอบตาขณะฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ การสวมถุงมือขณะฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ การสวมรองเท้าบูตขณะฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ การฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ในช่วงเวลาอากาศร้อน การอยู่ใต้ลมขณะฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ขณะฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ท่านพักผ่อนน้ำโดยไม่ได้ล้างมือ ขณะฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ท่านพักผ่อนรับประทานอาหาร โดยไม่ได้เปลี่ยนเสื้อผ้า ขณะฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์หากเกิดอาการคันท่านใช้มือเกาผิวหนังหรือขยี้ตาทันที หากสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ถูกร่างกายหรือเสื้อผ้าท่านจะหยุดฉีดพ่นเพื่อชำระล้างร่างกายหรือเสื้อผ้าทันที ท่านหยุดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ทันทีเมื่อมีอาการวิงเวียนศีรษะ การหลีกเลี่ยงการเข้าไปบริเวณที่มีการฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์อย่างน้อย 1 - 3 วัน

และแยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ การสวมเสื้อแขนยาวและกางเกง ขาวาวขณะฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ การสวมหมวก/ผ้าโพกศีรษะขณะฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ การใช้ปากเป่าหรือดูดสิ่งอุดตันบริเวณหัวฉีดออก

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการป้องกันอันตรายหลังการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ของเกษตรกร ระหว่างก่อนและหลังการใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ จำแนกตามข้อความ

พฤติกรรมกรรมการป้องกันอันตราย หลังการใช้สารกำจัดศัตรูพืช- สัตว์	ก่อน		หลัง		df	t	sig
	ค่าเฉลี่ย	SD.	ค่าเฉลี่ย	SD.			
1.ท่านทำความสะอาดอุปกรณ์ ป้องกันอันตรายจากสารกำจัด ศัตรูพืช-สัตว์ โดยเททิ้งลงใกล้แม่น้ำหรือบ่อ น้ำ	0.43	0.679	1.00	0.587	29	-18.655	0.000***
2.ท่านทำความสะอาดแว่นตา และถุงมือด้วยน้ำสบู่หรือ ผงซักฟอกหลังการฉีดพ่นสาร กำจัดศัตรูพืช-สัตว์	1.00	1.203	1.70	0.750	29	-9.497	0.000***
3.ท่านทำความสะอาดภาชนะ บรรจุสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ เพื่อนำกลับมาใช้อีก	1.97	0.928	2.27	0.691	29	-5.809	0.000***
4.ท่านอาบน้ำ สระผม ด้วยสบู่ และแชมพูทันทีหลังการใช้สาร กำจัดศัตรูพืช-สัตว์	2.97	0.183	3.00	0.000	29	-1.00	0.326
5.ท่านซักเสื้อผ้าชุดที่สวมใส่ พ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ทุก ครั้ง	1.70	0.915	2.50	0.509	29	-5.385	0.000***
6.ท่านเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ หลังการอาบน้ำ สระผม ซ้ำระ ร่างกาย	3.00	0.000	3.00	0.000	29	-	-

ตารางที่ 11 (ต่อ)

พฤติกรรมการป้องกันอันตราย	ก่อน		หลัง		df	t	sig
	ค่าเฉลี่ย	SD.	ค่าเฉลี่ย	SD.			
7.ท่านซักเสื้อผ้าชุดที่สวมใส่ฟัน สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ร่วมกับ เสื้อผ้าชุดอื่นๆ	2.50	0.682	2.70	0.466	29	-3.525	0.001***
8.ท่านมีการตรวจเช็คทำความสะอาดและซ่อมแซมอุปกรณ์ ป้องกันอันตรายหลังจากการใช้ งานแล้วทุกครั้ง	1.47	0.507	1.63	0.490	29	-15.272	0.000***
9.เก็บสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ที่ เหลือให้อยู่ในที่ปลอดภัยคือ อยู่ ห่างอาหาร แหล่งน้ำ สถานที่อยู่ อาศัย สถานที่เลี้ยงสัตว์ และเด็ก	0.87	0.629	1.17	0.461	29	-21.776	0.000***
10.ท่านติดป้ายเตือนพื้นที่ที่มีการ ใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ พร้อม ทั้งระบุนวันที่ใช้สารเคมี เพื่อ ป้องกันผู้อื่นได้รับอันตรายจาก บริเวณดังกล่าว	0.00	0.000	0.00	0.000	29	-	-
รวม	15.90	2.537	18.97	2.076	29	-10.822	0.000***

หมายเหตุ *** แสดงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 11 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า หลังเข้าสู่กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ
กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการป้องกันอันตรายหลังการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ ที่ไม่แตกต่างกัน
ได้แก่ การอาบน้ำสระผมด้วยสบู่และแชมพูทันทีหลังการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ และการเปลี่ยน
เสื้อผ้าชุดใหม่หลังการอาบน้ำสระผม ข้าราชการฯ ทั้งนี้เพราะคะแนนสูงเป็นเรื่องที่ดี เกษตรกรมี
ความรู้และความเข้าใจอยู่แล้ว และไม่แตกต่างกัน คือ ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0 คะแนน เท่ากันทั้ง
ก่อนและหลังการเข้าสู่กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ได้แก่ การติดป้ายเตือนพื้นที่ที่มีการใช้

สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์พร้อมทั้งระบุวันที่ใช้สารเคมีเพื่อป้องกันผู้อื่นได้รับอันตรายจากบริเวณดังกล่าว

พิจารณารายข้อ พบว่า หลังเข้าสู่กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการป้องกันอันตรายหลังการใช้สารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ได้แก่ การทำความสะอาดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ โดยเททิ้งลงใกล้แม่น้ำหรือบ่อน้ำ การทำความสะอาดแว่นตาและถุงมือด้วยน้ำสบู่หรือผงซักฟอก หลังการฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ การทำความสะอาดภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์เพื่อนำกลับมาใช้อีก การซักเสื้อผ้าชุดที่สวมใส่พ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ทุกครั้ง การซักเสื้อผ้าชุดที่สวมใส่พ่นสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ร่วมกับเสื้อผ้าชุดอื่นๆ มีการตรวจเช็คทำความสะอาดและซ่อมแซมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายหลังจากการใช้งานแล้วทุกครั้ง และเก็บสารกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ที่เหลือไว้ในที่ปลอดภัยคืออยู่ห่างอาหารแหล่งน้ำสถานที่อยู่อาศัยสถานที่เลี้ยงสัตว์และเด็ก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved